

Людмила Дробиш

*канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри туристичного
та готельного бізнесу,*

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

У процесах глобалізації туристичний бізнес займає особливе місце, оскільки є визначальним у формуванні національних бюджетів та економічного зростання. З огляду на це розвиток сфери туризму в Україні є одним із пріоритетних завдань української економіки.

Особливості розвитку туристичної галузі України в умовах глобалізації досліджували І. Смаль, І. Воронін, В. Зайцева, О. Корнієнко і ін. Однак науковці вказують на негативні наслідки розвитку туристичної галузі через недостатнє врахування регіональних можливостей щодо розвитку внутрішнього та міжнародного туризму. Тож питання ефективного використання туристичного потенціалу регіонів в умовах глобалізації та входження України у світовий туристичний простір є досить актуальними. Саме це зумовило вибір та актуальність теми дослідження.

Мета дослідження полягає у визначенні актуальних проблем та пріоритетів розвитку туристичної галузі України в контексті посилення глобалізаційних процесів на туристичному ринку.

Процеси глобалізації зумовлюють як зміну технологій, інтернаціоналізацію ділової активності, модернізацію транспортної інфраструктури, так і створення механізму регулювання. Однак вплив внутрішніх та геополітичних чинників (пандемія COVID-19, світова фінансово-економічна криза, бойові дії на Сході у 2014–2021 рр. та повномасштабне вторгнення Росії у лютому 2022 р.) упродовж останніх двох років негативно позначився на розвитку туризму у світі

і України зокрема. Так, імідж України як привабливої туристичної дестинації у зв'язку з цим був дещо втрачений. Проте 2021 р. відбулося постковідне відновлення туристичної активності, що спричинило переорієнтацію основних туристичних ринків для України (збільшилася кількість туристів з Європи, Королівства Саудівської Аравії, Ізраїлю та Сполучених Штатів). Лише за 3 квартали 2021 р. Україну відвідали 70% європейців, 25,5% іноземців із країн Азії, 3% громадян Північної Америки, 1,4% з країн Африки, 0,6% Океанії і 0,2% з Південної Америки [1]. Загалом, за оціненням департаменту з розвитку в'їзного і внутрішнього туризму, у 2021 р. кількість туристів, які приїхали в Україну, зменшилася на 9% і становила трохи більше ніж 3 млн проти 13,7 млн у 2019 р. [2].

Дослідження Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO) встановили, що бойові дії в Україні суттєво змінили напрями туристичних потоків: люди більше стали подорожувати власними країнами й обирати дестинації ближче до дому; туристи частіше звертають увагу на автентичність, екологічність та локальний бренд; популярним став зелений (сільський) туризм; збільшилася середня тривалість подорожей. В Україні найбільш перспективними щодо відвідування туристами упродовж 2021 р. були як західні (Івано-Франківська, Закарпатська і Львівська області), так і південні (Одеська, Миколаївська і Херсонська області) регіони. На думку фахівців, у найближчому часі ці локації могли б якісно приймати туристів, зокрема й іноземних, на рівні популярних туристичних дестинацій Києва, Львова і Одеси. Однак повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 р. та руйнування інфраструктури в багатьох регіонах суттєво ускладнило функціонування підприємств сфери туризму (звувився перелік видів туристичних послуг, які надають, зменшилася кількість безпечних туристичних дестинацій). На часі для України перспективними видами туризму мають бути: відвідування культурно-історичних пам'яток; сільський, фестивальний і екологічний туризм; релігійне паломництво в тих регіонах, де не відбуваються бойові дії. Крім того, пріоритетним має стати в'їзний туризм, який забезпечить валютні надходження до бюджетів усіх рівнів, сприятиме створенню додаткових робочих місць, розвиткові суміжних галузей та зміцненню іміджу України на світовому туристичному ринку.

На нашу думку, Україна займе належне місце на світовому туристичному ринку у разі вирішення проблем, які перешкоджають розвитку туризму. Це стосується удосконалення механізму регулювання розвитку туристичної сфери у регіонах; відповідності міжнародним стандартам регіональної туристичної інфраструктури та надання туристичних послуг; реальної оцінки економічної ефективності туристично-рекреаційних територій країни; відновлення історико-культурних пам'яток; розвитку інноваційного туризму; активізації регіонального рекламування туристичних послуг; залучення інвестицій у туристичну галузь. Уважаємо, що активізації туристичної діяльності в Україні у післявоєнний період та збільшенню валютних надходжень до бюджету слугуватиме також проведення якісних маркетингових кампаній щодо заохочення іноземних туристів відвідувати Україну, швидкі темпи відновлення економіки та авіасполучення, а також сучасної туристичної інфраструктури.

Таким чином, розвиток туристичної галузі України в умовах глобалізації туристичного ринку визначатиме сприятлива міжнародна ситуація та ефективна державна політика.

Ключові слова: туризм, глобалізація, туристична діяльність.

Список використаних джерел

1. Відновлення туристичних потоків: у 2021 до України приїхало понад 3 млн. [Електронний ресурс]. – URL: <https://mtu.gov.ua/news> (дата звернення: 19.09.2022).
2. «Час ікс» для українського туризму [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/01/26/681795/> (дата звернення: 19.09.2022).